

Ký ức ngày 30.4.1975 của một Người Lĩnh Cộng Hòa

Bùi Dzũng

Nhân tưởng niệm 48 năm 30/4/1975. Chuyện tháng tư đen 75 hàng năm ôn lại còn ray rứt như vừa mới xảy ra hôm qua! Buồn thương cho vận mệnh của thể chế VNCH xin dâng một nén hương và cầu nguyện cho anh linh những người đã khuất.

Ngày đó tôi chỉ là một người lính trẻ 24 tuổi cấp bậc Hạ sĩ nhất từng sự tại Ban Hành Chánh Trung Tâm Quản Trị Trung Ương kbc 4204. Ba tôi là Bùi Dzinh một sĩ quan cao cấp của Quân đội VNCH, cấp bậc cuối cùng là Đại tá Tư lệnh SĐ 9 BB đã bị Hội đồng Quân nhân Cách mạng của Trung tướng Dương Văn Minh tước đoạt binh quyền và sa thải khỏi Quân đội VNCH vì lý do phản đảo chánh ngày 01/11/1963 nhằm cứu Tổng thống Ngô Đình Diệm.

Gia đình Ba mẹ tôi cùng tất cả các con đã ở lại sau ngày 30/4 /1975 là vì Ba tôi không muốn đi ra nước ngoài! Còn nhớ hồi cuối tháng 3 và đầu tháng 4 sau khi Cam Ranh rồi Phan Rang thất thủ thì nhà tôi có nhận được lá thư của Đại Tá Lý trọng Song tùy viên quân sự Tòa Đại sứ VNCH tại Anh (là em của mẹ tôi) từ Luân đôn gửi về kèm theo bản tin ngăn cản từ một tờ báo Anh ngữ nhận định tình hình miền Nam VN rất bi quan... Cậu ấy khuyên Ba mẹ của tôi nên thu xếp cho con cái ra ngoài nước. Mẹ tôi theo đó đã sửa soạn gói đồ dùng cá nhân cho từng đứa con để chuẩn bị di tản như hồi VC tấn công dịp Tết Mậu thân 1968 (các em của tôi gồm 7 đứa dìu dắt nhau đi bộ về trung tâm Sài Gòn, Ba mẹ chất đầy đủ vật dụng và bé thằng út mới chưa đầy năm vào chiếc xe Renault lái vào tá túc ở nhà cậu tôi là ĐT Song trong cư xá sĩ quan Chí Hòa, căn nhà ở Hồ bơi Cộng hoà giao cho tôi và Cường em kế tôi giữ với một khẩu súng carbine M.2 và một thùng đạn 500 viên. Thế mà Ba tôi còn trêu và cản không để cho mẹ tôi tiếp tục gói đồ cho các con chuẩn bị ra đi!

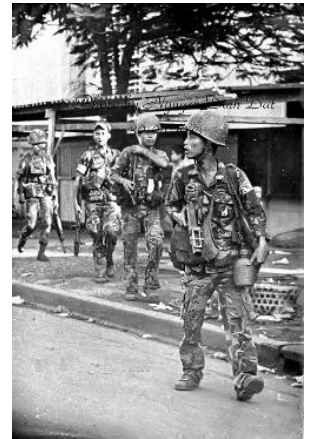
Tuần cuối tháng 4 có người lính của Trung tướng Trần Văn Trung (Tổng cục trưởng CTCT) đến nhà thăm hỏi tình hình Ba tôi đã trả lời không muốn đi đâu cả, ông nói rằng đã từng du học Pháp và Mỹ... biết hoàn cảnh xã hội của họ phức tạp nên không muốn cho con ra ngoài nước! Thế rồi mọi chuyện đã đến. Ngày ông Dương Văn Minh thay thế Tổng Thống Trần Văn Hương là ngày 27/4/1975 có tin Big Minh muốn mời ba tôi cùng cựu Thiếu tướng Lâm Văn Phát thành lập Sư Đoàn Bảo Vệ Thủ Đô Sài Gòn nhưng ba tôi không nhận lời. Ngày 29/4 trong bữa cơm chiều nhìn ra đường Phạm Hồng Thái thấy các binh sĩ nhảy dù đang đi bộ một hàng dọc với ba lô súng đạn đầy đủ từ dưới ngã tư Bảy Hiền về hướng ngã ba Ông Tạ trong cơn mưa nhẹ nhỏ xuống mặt đường từng dòng nước nhỏ thật buồn và thêm một lần tôi lại hỏi:

- Thưa Ba, con thấy lính nhảy dù đang di chuyển từ dưới ngã tư Bảy Hiền ngang qua nhà mình về hướng ngã ba Ông Tạ, nghĩa địa Đô Thành để vô trung tâm Sài Gòn và có thể họ sẽ ra bến tàu (tôi đoán) vậy mình có nên di tản gia đình đến bến Bạch Đằng ngay bây giờ không?. Ba tôi không trả lời câu hỏi chỉ bảo tôi ăn cơm xong con cứ về đơn vị ở nhà có Ba lo.

Tối hôm đó 29/4/75, tôi trở vào đơn vị là Trung tâm Quản Trị Trung Ương ở đường Tô Hiến Thành thuộc quận 3 Sài Gòn đối diện với trại Đào Bá Phước của Bộ chỉ huy Binh chủng BĐQ lãnh súng đạn ứng chiến cùng các đồng đội. Tuy đơn vị chúng tôi trực thuộc Phòng TQT Bộ TTM nhưng trú đóng trong địa bàn của Bộ Tư lệnh Biệt khu Thủ Đô Sài Gòn nên trách nhiệm phòng thủ của chúng tôi từ phía sau lưng giáp với nghĩa địa Đô thành bọc vòng cư xá sĩ quan Chí Hòa dọc theo đường Bắc Hải ra nhà dây thép gió ngã ba đường Lê Văn Duyệt đối mặt với trại Nguyễn Trung Hiếu của ĐĐ 1 ND là tuyến phòng thủ cuối cùng của chúng tôi.

Đoạn đường Tô hiến Thành ra đến đường Lê Văn Duyệt ngã ba Hoà Hưng thuộc về trách nhiệm của các chiến hữu BĐQ còn lại ở trại Đào Bá Phước.

Đêm nay tôi nhận cuộc điện thoại chót trước 20 giờ của người bạn là cô Phạm Ngọc Lan sinh viên năm thứ 3 ban Công pháp trường ĐH Luật khoa Sài Gòn (con của Hải quân Trung tá Phạm Trung Giám) từ trong cư xá sĩ quan Hải quân ở bến Bạch Đằng gọi đến hỏi thăm tình hình tôi vẫn trả lời mạnh mẽ trả lời rằng tôi ở lại để làm "chứng nhân lịch sử". Khuya hôm đó đoàn tàu Hải quân VNCH do phó Đề đốc Lâm Ngươn Tánh chỉ huy đã tách bến Sài Gòn về hướng vịnh Subic Phi luật Tân.

Ngoài nón sắt cá nhân, mỗi người lính được cấp phát một khẩu carbine M2 với vài kẹp đạn, ngoài ra thêm vài quả lựu đạn MK3! Nghĩ lại mà buồn từ sau Hiệp định Paris tháng 01/1973 ngoài việc rút dần lính Mỹ về nước thì viện trợ cho quân đội VNCH bị chính phủ Mỹ cắt giảm dần dần, từ đó vũ khí quân trang hư hỏng chỉ được "một đổi một" để tân trang chứ không cung cấp thêm nữa! Cho nên trong những năm cuối cùng của cuộc chiến này bên Quân nhu Tiếp liệu thâu hồi xe cộ, áo quần, súng đạn chẳng hạn như súng cá nhân M 16 xe jeep.... để bổ sung thay thế cho các đơn vị tác chiến bị hư hỏng thế nên hình ảnh tại Sài Gòn mỗi lần đi làm một cuộc xe jeep phải đón ít nhất là ba vị sĩ quan cao cấp chứ không như trước mỗi người một chiếc. (em mẹ tôi Trung tá Lý Trọng Lễ K.4 trường VBQG Đà Lạt đi làm bằng xe Honda 67 của mình; mỗi ngày từ Hồ bơi Cộng hoà vào Trại Trần Hưng Đạo chứ không có tài xế đưa đón bằng xe riêng như lúc cậu làm Tỉnh trưởng tỉnh Khánh Hòa năm 1970/71).

Trở lại tình hình của đơn vị vào khoảng quá nửa đêm 29/4 sau những loạt đạn nổ từ phía ngoài nghĩa địa Đô thành một quả B.40 phá thủng bức tường đơn vị thuộc Khối Điều Hành nằm sát vòng rào nghĩa địa thì sự hốt hoảng trong đơn vị bắt đầu lên cao, khi một số quân phạm đang chờ phân phối bổ sung đi các đơn vị lợi dụng sự náo loạn này gây mất trật tự bất tuân lệnh thượng cấp; có những hành vi la ó, chửi bới, kháng cự cấp trên, rồi chườn ra khỏi doanh trại; thật là một cảnh thảm hại! Sau khi một số lính đào tẩu, anh em binh sĩ cơ hữu và thặng số còn lại đã tạm ổn định tinh thần, duy trì được kỷ luật tiếp tục ghim súng canh chừng giấc đến, mặc dù thỉnh thoảng vẫn còn những tiếng chửi rủa mắng mỏ vắng vắng trong đêm tối.

Tờ mờ sáng ngày 30/4, sau khi nấu nước uống trà và cà phê xong, thì có lệnh tập hợp điểm danh quân số, lúc đó mới biết vài sĩ quan chỉ huy đã không còn có mặt trong doanh trại nữa! Chúng tôi còn đang hoang mang chờ nhật lệnh của Trung tá Bùi Thanh Quý, chỉ huy trưởng Trung tâm Quản trị Trung ương và tiếp tục ứng chiến như thường lệ. Mãi đến trưa khoảng 10 h30' nghe radio phát thanh lệnh của Tổng thống Dương Văn Minh kêu gọi đầu hàng chuẩn bị bàn giao chính quyền các cấp cho phe thắng cuộc.

Thế là hết, đời binh nghiệp gần 7 năm của tôi đã chấm dứt! Tôi mang súng đạn trả lại cho kho vũ khí rồi cởi bỏ quân phục phóng xe Honda chạy ra khỏi cổng doanh trại đến đầu ngã ba Lê Văn Duyệt _ Tô Hiến Thành gần rạp Ciné Thanh Vân thì bị kẹt đường, do lúc ấy Trung đoàn Gia Định với khăn rằn, mũ tai bèo xen lẫn nón cối và dép lốp đang đi dọc theo hai bên lề đường tiến vào trung tâm Sài Gòn về hướng trại Lê Văn Duyệt và ngã sáu Dân chủ. Tôi trở đầu xe chạy ngược theo đường Tô Hiến Thành băng ngang cư xá sĩ quan Chí Hòa, rẽ ra trường đua Phú Thọ theo đường Nguyễn Văn Thoại về đến nhà thờ Chí Hòa, dọc đường em tôi (Cường làm chung đơn vị) hỏi tôi:

- Mình đi đâu bây giờ hả anh?

Tôi đáp

- Muốn đi đâu cũng được nhưng trước tiên là phải về nhà xem tình hình gia đình ra sao vì khuya hôm qua sau đợt pháo của VC đường dây điện thoại đã bị cúp!

Khoảng gần 30 phút sau hai anh em chúng tôi về đến nhà thì bất ngờ quá! Ngoài gia đình tôi ra con có cả Bà nội do cô Báu (chồng là Thiếu tá Nguyễn Ngọc Cử đang chỉ huy một tiểu đoàn ĐPQ thuộc Tiểu khu Long An) đưa lên nhà tôi lánh nạn từ tối hôm qua. Thế là ổn, cha mẹ và mọi người bình an nhà cửa không bị trúng đạn, sau một lúc định thần tôi đi ra xem phía trước mặt nhà về bên phải thì thấy sát cây điệp trước nhà ông Tôn và nhà Đức Khiêm số 203 cách nhà tôi ba căn trúng đạn pháo kích đêm trước nên hàng dây điện thoại khu này đã bị cúp từ khuya hôm qua. Nghe mọi người kể chuyện một xe tản thương từ dưới ngã tư Bảy Hiền tới qua khi chạy đến đây bị trúng đạn pháo kích, tôi bước đến gần hiện trường nhìn thấy vài mảnh vải còn vướng mắc trên dây điện và những mảnh đạn rải rác chung quanh mà thôi, xác người bị nạn đã thu dọn rồi chỉ còn trơ lại xác chiếc xe bị cháy đen.

Trưa nay ngày 30/4/1975 lúc cả nhà quây quần bên nhau để dùng cơm trưa, trong khi mọi người đang huyên thuyên chuyện trò bên cạnh chiếc radio Sony chạy pin phát thanh liên tục lập đi lập lại lời kêu gọi đầu hàng bàn giao cho Mặt trận Giải phóng miền Nam của ông Dương Văn Minh thỉnh thoảng chèn vào hai bản nhạc "nổi vòng tay lớn" qua tiếng hát của NS Trịnh Công Sơn và bản nhạc "Tiến về Sài Gòn" của Huỳnh Minh Siêng. Niềm vui còn sống sót sau trận chiến Bắc-Nam kéo dài 20 năm còn đang nóng hổi thì xế trưa khoảng 15 giờ chúng tôi nghe có tiếng ồn ào đập cửa quát tháo trước mặt nhà và một giọng nói vang lên của người chỉ điểm:

- Đó đây là nhà tên Đại tá nguy quân.

Nghe ồn ào Ba tôi bảo tôi ra xem thì thấy ngay một đám đông người dân lẫn bộ đội mang cờ sao vàng trên nền vải nửa xanh nửa đỏ dẫn đầu bởi một người đàn ông mặc bộ đồ đen mang băng vải màu đỏ bên cánh tay trái, tay phải cầm một khẩu súng colt 45 US chĩa thẳng vào chúng tôi yêu cầu mở cửa sân trước nhà cho bộ đội chính qui khoảng một chục người cầm súng AK 47 và B 40 lưng mang ba lô còn cắm lá cây cùng nón cối có giấy trắng quấn vòng quanh nón viết những dòng chữ mà tôi còn nhớ đại ý là ghi những điều chính phủ Lâm thời Mặt trận Giải phóng miền Nam cam kết đối xử nhân đạo và bảo vệ tài sản tính mạng nhân dân... tất cả cùng xông vào chiếm lĩnh mặt tiền nhà tôi.

Người mặc đồ đen cổ quấn khăn rằn có mang băng đỏ ở cánh tay cùng một bộ đội cấp úy - một vạch kèm hai sao nhỏ - đi thẳng từ trước đến phía sau nhà rồi lên hai tầng lầu kiểm tra sau một lúc quan sát không có vấn đề gì khả nghi họ mới nói chuyện với ba tôi cho họ trú đóng một A (một tiểu đội) của Trung đoàn Gia Định trong nhà tôi. Dĩ nhiên là ba mẹ tôi phải chịu chấp nhận cho họ ở lại cùng với nhiều loại vũ khí và những túi đồ đạc lương khô, củi dựng dọc hai bên tường nhà. Họ vẫn ở chung nhà mãi cho đến cuối tháng 5 em trai thứ bảy là Bùi Xuân Hoà học sinh lớp 8 trường TH Thánh Tâm qua đời vì bệnh từ bệnh viện Grall (Đồn Đất) mang về, nhân lúc gia đình lo bận rộn tổ chức đám tang tiểu đội này mới chuyển sang đóng nhà bên cạnh sát vách nhà tôi vì gia đình chủ nhà hàng xóm này (Ba má chị Oanh, Thi, Huyền, Thăng... hiện định cư ở Mỹ) đã ra đi trước ngày 30/4, căn nhà này lúc đó đã được giao cho người em chủ nhà từ bên hẻm cây điệp phố Cường đến ở nhưng chỉ vài ngày sau bị "Bộ đội 30" phát hiện trực xuất làm nơi đóng quân cho bộ đội này. Thời gian sau căn nhà mang số 213 Cách mạng tháng tám Gia-Định là trụ sở của Công An phường 3 Quận Tân Bình (nay là phường 7).

Chuyện đáng nhớ về tiểu đội trú đóng tại nhà tôi tất cả họ là những thanh niên tuổi trẻ ở vùng thôn quê Nam Định và Thái Bình..., họ đã ở đây hết trọn một tháng 5. Để nấu ăn họ đã chẻ củi tại chỗ nên khi nghe thấy tiếng chẻ củi vì sợ làm hỏng nền nhà bằng xi-măng mẹ tôi đã bớt một bếp nấu bằng dầu hôi trong bếp mang cho họ dùng để tránh cảnh đốt củi dùng ống thổi lửa um khói cả nhà! thấy tiện lợi và sạch sẽ nên họ cảm ơn rồi rút. Hàng ngày ngoài việc đi tuần thì mỗi ngày họ sang hội họp bên hồ bơi Cộng hoà và tắm giặt vệ sinh cá nhân sử dụng các tiện nghi bên ấy vì cũng có cấp chỉ huy và một đơn vị bộ đội tạm thời đóng quân ở đây.

Trong lúc rảnh rỗi vài chú bộ đội đã nhặt được đầu đó trên đường tiến quân vào Sài Gòn vài quyển Playboy của đế quốc Mỹ chuyền tay nhau trốn cấp trên ra nấp phía sau hè trong vườn nhà tôi kín đáo chiêm ngưỡng các hình ảnh phụ nữ lõa thể chuyện này vài người trong bọn họ bị Cường em trai tôi bắt gặp nên phản ứng của họ chỉ biết cười trừ ngượng ngùng mà thôi!. Cuối năm 1979 Cường cùng mẹ tôi ra Bắc để thăm nuôi cha tôi đang còn tập trung "cải tạo" đã chuyển trại từ Yên-Bái về Hà Nam Ninh do tình hình biên giới phía Bắc bị Tàu cộng lấn chiếm, em tôi đã bất ngờ gặp lại anh Dương một trong số những người bộ đội đã tá túc trong tháng đầu tiên tại nhà tôi sau "chiến dịch HCM đại thắng mùa xuân" tháng tư 1975, hai bên nhận ra nhau tại ga xe lửa Hà Nội, anh Dương cho biết từ sau ngày "Quốc khánh" 02/9/1975 các anh đã phục viên về lại miền Bắc và nay để kiếm sống cho gia đình, anh phải đi bán hàng rong (bán thuốc và nước chè) ở đây.

Lúc đó cả nước VN đã trong thời bao cấp với nhiều khó khăn, kinh tế đời sống của gia đình tôi đang sa sút... ngậm ngùi nghĩ đến một tương lai mù mịt cho bản thân tôi và những người còn ở lại trong nhà tù lớn này!

Bùi Dzũng